

Metodika evidencie umeleckej činnosti

Pravidlá evidencie výstupov v CREUČ 2021 – výtvarné umenie

Obsah

1. Výtvarné umenie - špecifiká evidencie výstupov v CREUČ (k bodu 4. Spoločných pravidiel CREUČ 2021 – Metodiky evidencie umeleckej činnosti).....	1
1.1 Predmet evidencie výstupov umeleckej činnosti v oblasti výtvarné umenie	2
1.2 Zásady evidencie umeleckej činnosti v oblasti výtvarného umenia	2
1.3 Evidencia ohlasov – výtvarné umenie	2
2. Výtvarné umenie – v CREUČ neakceptované výstupy (k bodu 4. 2 Spoločných pravidiel CREUČ 2021 – Metodiky evidencie umeleckej činnosti).....	3
2.1 V CREUČ – výtvarné umenie nie sú akceptované výstupy	3
2.2 Výstupy, ktoré sa neevidujú v CREUČ – výtvarné umenie	4
3. Výtvarné umenie - kategorizácia výstupov umeleckej činnosti (k bodu 5. Spoločných pravidiel CREUČ 2021 – Metodiky evidencie umeleckej činnosti).....	5
3.1 Kritériá pre závažnosť	5
3.2 Kritériá pre stanovenie rozsahu	6
4. Výtvarné umenie - renomované inštitúcie a podujatia (k bodu 6. Spoločných pravidiel CREUČ 2021 – Metodiky evidencie umeleckej činnosti).....	6
4.1 Kritériá pre stanovenie dosahu zverejnenia výstupu.....	6
4.2 Kritériá pre renomované inštitúcie a podujatia – výtvarné umenie.....	7
5. Výtvarné umenie a dokumentácia (k bodu 7. Spoločných pravidiel CREUČ 2021 – Metodiky evidencie umeleckej činnosti).....	8
5.1 Základná dokumentácia pre evidenciu výstupu „podujatie“	8
5.2 Základná dokumentácia pre evidenciu výstupu „dielo“	9
5.3 Dokumentácia pre kategóriu závažnosti.....	9
5.4 Dokumentácia pre kategórie väčšieho rozsahu	10
6. Charakteristika vybraných pojmov (k bodu 14. Spoločných pravidiel CREUČ 2021 – Metodiky evidencie umeleckej činnosti).....	10

1. Výtvarné umenie - špecifiká evidencie výstupov v CREUČ (k bodu 4. Spoločných pravidiel CREUČ 2021 – Metodiky evidencie umeleckej činnosti)

1.1 Predmet evidencie výstupov umeleckej činnosti v oblasti výtvarné umenie

1. dielo

Umeleckým dielom je jedinečný výsledok tvorivej činnosti autora, vyjadrený v akejkoľvek vnímateľnej podobe; v CREUČ sa neeviduje samotné vytvorenie diela, ale jeho zverejnenie v inštitucionálnom rámci.

Umelecké dielo sa zapisuje vo formulári pre druh výstupu umeleckej činnosti (ďalej len výstup) „dielo“, ak ide o **dielo trvalo/dlhodobo umiestnené vo verejnom priestore** (priestore otvorenom verejnosti);

2. podujatie

- a) podujatie je zverejnenie umeleckých diel na výstave, festivale;
- b) umelecké diela zverejnené na podujatí sa zapisujú vo formulári pre druh výstupu „**podujatie**“; vystavenie viacerých diel jedného autora na konkrétnom podujatí sa eviduje ako jeden výstup.

Poznámka 1: Akčné umenie a intervencie vo verejnom priestore sú v CREUČ evidované buď ako dielo realizované vo verejnom priestore (doložené dokumentáciou požadovanou pre dielo – pozri bod 5. *Výtvarné umenie a dokumentácia*) alebo ako zverejnenie dokumentácie danej aktivity na výstave/podujatí.

Poznámka 2: Tvorbu medaile a mince, známkovú tvorbu, sklársku, keramickú a šperkársku tvorbu je možné podľa charakteru diela vykazovať prostredníctvom evidenčného formulára **pre druh umeleckej činnosti „dizajn“**, pokiaľ má **výstup úžitkový charakter**, alebo prostredníctvom evidenčného formulára **pre druh umeleckej činnosti „výtvarné umenie“**, pokiaľ má charakter **voľnej výtvarnej tvorby**.

Poznámka 3: V roku 2021 sú akceptované aj **virtuálne výstavy a podujatia realizované na oficiálnych verejnosti prístupných webových stránkach inštitúcií**, ktoré sa systematicky venujú výstavnej činnosti výtvarného umenia. Podmienkou je, aby aj takáto prezentácia mala odborného kurátora (t. j. kurátorský text, resp. tlačovú správu) a jej konanie bolo oznámené verejnosti (elektronická pozvánka) v rozsahu adresára inštitúcie.

1.2 Zásady evidencie umeleckej činnosti v oblasti výtvarného umenia

Pri evidencii výstupov v registri sa rešpektuje:

- a) **princíp profesionality** (z hľadiska zvládnutia média/umeleckých prostriedkov) a **umeleckej autonómnosti prezentovanej tvorby autora** (pozri: Metodika evidencie umeleckej činnosti. Spoločné pravidlá CREUČ 2019 , bod 4.1/ odsek 5.);
- b) **pedagogické pôsobenie autora v predmetoch** študijného programu, ktorých cieľom a výstupom je **primárne tvorba umeleckého diela**;
- c) **zameranie tvorby autora na výtvarné umenie – v celej šírke médií a tvorivých postupov, ktoré sú v tejto oblasti akceptované**, t. j. vrátane konceptuálnych, multimediálnych, intermediálnych a interdisciplinárnych (performatívnych, sound-a light-artových, umelecko-aktivistických) foriem, pri zachovaní podmienok evidencie podujatia alebo diela.

1.3 Evidencia ohlasov – výtvarné umenie

Ohlas sa viaže ku konkrétnemu dielu alebo podujatiu.

Za ohlas sa považuje:

- a) **recenzia** podujatia alebo diela;
- b) **zverejnenie reprodukcie** diela s uvedením mena autora;
- c) **vydanie autorského katalógu**;
- d) **zmienky a hodnotenie výstupu** v odbornej literatúre;
- e) **odborné hodnotiace relácie** v rozhlase alebo televízii;
- f) **zverejnenie reportáže** z podujatia na portáli mapujúcom výtvarné umenie na profesionálnej úrovni.
- g) Za ohlas sa nepovažuje oznámenie o konaní podujatia alebo propagácia/reklama počas jeho trvania.
- h) Ohlasy sa vo formulári pre DUČ výtvarné umenie evidujú ako „ďalšie údaje“ (pozri 5. *Výtvarné umenie a dokumentácia*).

2. Výtvarné umenie – v CREUČ neakceptované výstupy (k bodu 4. 2 Spoločných pravidiel CREUČ 2021 – Metodiky evidencie umeleckej činnosti)

2.1 V CREUČ – výtvarné umenie nie sú akceptované výstupy

1. aktivity pedagogického a osvetového zamerania:

- a) **činnosti priamo súvisiace s pedagogickým/študijným procesom** (výstavy záverečných prác spojené s obhajobami, prieskumy, sprístupnenie prác v ateliéroch);
- b) **vedenie tvorivých dielní pre študentov alebo verejnosť**;
- c) **prednášky a prednáškové prezentácie tvorby** (vrátane formátov typu Pecha-Kucha);
- d) **pôsobenie v komisiách, porotách a radách**;
- e) **výstupy doktorandov tých študijných odborov, ktorých cieľom a obsahom nie je tvorba umeleckého diela ale vedecké a teoretické štúdium** (napr. odborová didaktika, masmediálna komunikácia).

2. aktivity napojené na samotnú tvorbu:

- a) **umelecké sympóziá** ako také; pokiaľ sa koná výstava diel, ktoré vznikli na sympóziu, eviduje sa ako „podujatie“ pri zachovaní podmienok evidencie podujatia (netýka sa to krátkodobého – jednodňového sprístupnenia výsledkov sympózia verejnosti); pokiaľ je dielo vytvorené v rámci sympózia trvalo (dlhodobé) umiestnené vo verejnom priestore, eviduje sa ako „dielo“ pri zachovaní podmienok evidencie diela;
- b) **podujatia typu „dni otvorených dverí“ v ateliéroch umelcov**;
- c) **výstavy organizované autorom v ateliéri alebo v súkromnom obytnom priestore**;
- d) **prezentácie diela vo verejnom priestore**, pokiaľ nie sú zastrešené inštitucionálne, alebo kurátorsky alebo nie sú reflektované odbornou recenziou/kritikou;
- e) výstavy v súkromných priestoroch **bez relevantného inštitucionálneho alebo kurátorského zastrešenia**;
- f) **reprízované podujatia** – za reprízované sa považuje podujatie, ktoré bolo bez zmeny kurátorskej koncepcie alebo modifikácie zostavy diel presunutú do inej inštitúcie, alebo opakované v tej istej inštitúcii; zapisovateľ si môže vybrať, ktoré zverejnenie si eviduje;
- g) **výstavy a umiestnenia diel v uzavretých firemných prevádzkach**; pokiaľ ide o dlhodobé umiestnenie diela vo firemnom priestore, ktorý je všeobecne prístupný verejnosti (napr. foajé), eviduje sa ako „dielo“ pri zachovaní podmienok evidencie diela;

- h) **výstavy dekorujúce jedálne, reštaurácie, bary, butiky** a pod.; výstavy v klubových priestoroch sú akceptované len v prípade, že súčasťou klubu je výstavný priestor spĺňajúci bežné galerijné parametre;
- i) **podujatia prepojené so showbiznisom** (napr. firemné prezentácie, spoločenské a komerčné aktivity) pri ktorých vystavené umenie pôsobí ako dekorácia;
- j) **súkromné nákupy diela**;
- k) **veľtrhy umenia sa evidujú len v prípade, že účasť autora je na základe odborného výberu/pozvania** (odborný výber môže predstavovať aj zastúpenie galérie vedenej kurátorom);
- l) **komerčné portály** (napr. elektronické aukcie, stránky komerčných galérií s ponukou predaja); rovnako sú neakceptovateľné osobné účty na sociálnych sieťach; teda: akceptácia internetu musí byť podriadená určitej hodnotovej hierarchii, podobne ako akceptácia výstupov v iných prostrediach;
- m) **umelecké výstupy realizované kultúrnymi centrami a zastupiteľstvami v zahraničí, pokiaľ sa neuskutočňujú v štandardných výstavných priestoroch (v galerijných priestoroch, nie na pôde vyslanectiev).**

Poznámka:

Prezentácie diel autora na sieťach možno považovať za:

- a) **výstup** len pokiaľ sú zastrešené inštitúciou, alebo podujatím (kurátorským projektom), ktoré sa venuje danej forme umenia (v rámci mediálneho umenia sú špecifické formáty ktoré pracujú aj s prostredím internetu (napr. Net-art) – tie je možné evidovať ako dielo alebo podujatie (podľa charakteru výstupu);
- b) **ohlas** (vrátane uverejnenia reprodukcie autora s uvedením jeho mena) alebo **recenzia** v internetovom časopise alebo publikácii za podmienok CREPČ (pozri 5. *Výtvarné umenie a dokumentácia*); za ohlas sa nepovažuje propagácia výstavy alebo informácia na stránke galérie, v ktorej autor vystavuje.

2.2 Výstupy, ktoré sa neevidujú v CREUČ – výtvarné umenie

- a) **kurátorstvo výstavy diel výtvarného umenia** sa eviduje prostredníctvom evidenčného formulára pre druh umeleckej činnosti „kurátorstvo“, podľa *Pravidiel evidencie v CREUČ – kurátorstvo*. Neeviduje sa ale kurátorstvo vlastnej výstavy umelcom, ani kurátorstvo výstavy na ktorej kurátor-umelec vystavuje spolu s inými autormi;
- b) **architektonické riešenie výstavy diel výtvarného umenia** sa eviduje prostredníctvom evidenčného formulára pre druh umeleckej činnosti „architektúra“, podľa *Pravidiel evidencie v CREUČ – architektúra*;
- c) **dizajn (vizuálne riešenie) inštalácie výstavy a sprievodných materiálov** (napr. plagát) sa eviduje prostredníctvom evidenčného formulára pre druh umeleckej činnosti „dizajn“, podľa *Pravidiel evidencie v CREUČ – dizajn*;
- d) **game art (tvorba počítačových hier)** sa eviduje prostredníctvom evidenčného formulára pre druh umeleckej činnosti „dizajn“, podľa *Pravidiel evidencie v CREUČ – dizajn*.

3. Výtvarné umenie - kategorizácia výstupov umeleckej činnosti (k bodu 5. Spoločných pravidiel CREUČ 2021 – Metodiky evidencie umeleckej činnosti)

3.1 Kritériá pre závažnosť

Závažný umelecký výstup (Z)

Za závažný umelecký výstup možno považovať:

- a) vystavenie diela/kolekcie diel na podujatí;
- b) realizáciu diela vo verejnom priestore.

Ak dielo (kolekciu diel) možno charakterizovať ako **zásadného a objavného významu, prinášajúce nové a inovatívne umelecké postupy a obsahy** v prostredí súčasného výtvarného umenia na základe nasledujúcich predpokladov:

- a) pri určovaní závažnosti sa posudzuje **hodnota konkrétneho výstupu z odborného inštitucionálneho hľadiska**, t. j. v akej inštitúcii, pri akej príležitosti, s akým odborným /kurátorským výberom a ohlasom/ocenením, bol výstup realizovaný; pri kolektívnej výstave účasť medzinárodne renomovaných umelcov; toto kritérium zohľadňuje odbornú náročnosť uplatnenú pri koncepcii a tvorbe výstupu;
- b) pri určovaní závažnosti výstupu je dôležitá aj **akceptácia autora** resp. dlhodobejšie **ohlasy na jeho tvorbu** v medzinárodnom alebo národnom kontexte (na základe účasti na renomovaných podujatiach/v renomovaných inštitúciách, v kurátorských výberoch medzinárodne uznávaných kurátorov, reflexie jeho umeleckých výkonov v zahraničných a domácich odborných periodikách a tematických odborných monografiách, jeho významné ocenenia odbornými porotami za umeleckú činnosť a umiestnenie jeho diel vo významných zbierkach umenia). U autora na začiatku tvorivej kariéry sa v tomto zmysle prihliada na jeho účasť na podujatiach v kurátorských výberoch spolu s medzinárodne akceptovanými autormi.

Poznámka: Údaje dokladajúce závažný výstup je potrebné zdokumentovať v širšom meradle (pozri 5. 1 Základná dokumentácia pre evidenciu výstupu „podujatie“).

Menej závažný umelecký výstup (Y):

Za menej závažný umelecký výstup možno považovať **štandardný umelecký výstup**:

- a) na úrovni profesionálnej náročnosti a štandardnej umeleckej kvality, ktorý možno charakterizovať ako dielo/podujatie rozvíjajúce tendencie súčasného výtvarného umenia, ale nepreukazujúce relevantné nové a inovatívne umelecké postupy a obsahy.
- b) prihliada sa aj na štandardné inštitucionálne ukotvenie výstupu (t. j. bežný rámec galerijnej alebo realizačnej umeleckej prevádzky).

Poznámka: Údaje dokladajúce menej závažný výstup je potrebné zdokumentovať v základnom meradle (pozri 5. 1 Základná dokumentácia pre evidenciu výstupu „podujatie“).

Ostatný umelecký výstup (X):

Ako ostatný umelecký výstup bude zaradený každý výstup, ktorého autorstvo je v dokumentácii preukázané, ale ktorý **nepreukáže** (a v dokumentácii nedoloží) kategórie závažnosti „Z“ ani „Y“.

3.2 Kritériá pre stanovenie rozsahu

Samostatný výstup väčšieho rozsahu (Z):

Za samostatný výstup väčšieho rozsahu možno považovať:

- a) **v prípade podujatia** samostatnú výstavu jedného autora (autorskej dvojice, trojice pokiaľ ide o prezentáciu výlučne spoločne vytvorených diel); prihliada sa pritom na veľkosť výstavného priestoru a počet, rozsah a technologickú náročnosť vystavených diel;
- b) za väčší rozsah je možné považovať aj vystavenie samostatnej kolekcie na vybraných najprestížnejších veľkých svetových podujatiach (napr. Benátskom bienále, Documente a iných renomovaných medzinárodne uznávaných podujatiach...);
- c) **v prípade diela** vo verejnom priestore možno väčší rozsah uznať pri monumentálnych dielach, pri dielach preukazujúcich mimoriadnu technicko-materiálovú náročnosť alebo rozsiahlych kolekciách diel (podmienkou je autorstvo jedného autora).

Poznámka: Údaje dokladajúce väčší rozsah je potrebné zdokumentovať (pozri 5. *Výtvarné umenie a dokumentácia*).

Samostatný výstup menšieho rozsahu (X):

Za samostatný výstup menšieho rozsahu možno považovať všetky samostatné autorské výstupy, ktoré nespĺňajú kritériá kategórie rozsahu „Z“.

Kolektívny výstup väčšieho rozsahu (Y):

- a) podiel účasti autora na kolektívnej výstave závisí od veľkosti výstavného priestoru a rozsahu jeho výstavnej kolekcie v rámci výstavy
- b) za kolektívne dielo väčšieho rozsahu vo verejnom priestore možno považovať monumentálne diela a diela preukazujúce mimoriadnu technicko-materiálovú náročnosť, ktoré majú viacerých spoluautorov.

Poznámka: Údaje dokladajúce väčší rozsah je potrebné zdokumentovať (pozri 5. *Výtvarné umenie a dokumentácia*).

Kolektívny výstup menšieho rozsahu (V):

Za kolektívny výstup menšieho rozsahu možno považovať všetky kolektívne autorské výstupy, ktoré nespĺňajú kritériá kategórie rozsahu „Y“.

4. Výtvarné umenie - renomované inštitúcie a podujatia (k bodu 6. Spoločných pravidiel CREUČ 2021 – Metodiky evidencie umeleckej činnosti)

4.1 Kritériá pre stanovenie dosahu zverejnenia výstupu

Táto kategória vyjadruje **dosah (impakt)** zverejnenia výstupu na myslenie a tvorbu v oblasti výtvarného umenia i v širších kultúrnych súvislostiach z hľadiska:

- a) odbornej renomovanosti inštitúcie alebo podujatia, na ktorom bol výstup sprístupnený verejnosti;
- b) vplyvu a uznania v medzinárodnom alebo domácom kontexte.

Výstup v renomovanej inštitúcii/na renomovanom podujatí v medzinárodnom prostredí (Z)

- a) výstup bol zverejnený v renomovanej inštitúcii alebo na renomovanom podujatí v zahraničí (pozri *Zoznam renomovaných inštitúcií a Zoznam renomovaných podujatí*);
- b) výstup bol zverejnený na domácom podujatí medzinárodného významu (s dosahom na medzinárodné prostredie, doloženým ohlasom);
- c) dielo realizované vo verejnom priestore s medzinárodným ohlasom.

Výstup v renomovanej inštitúcii/na renomovanom podujatí v domácom prostredí (Y)

- a) výstup zverejnený v domácej renomovanej inštitúcii alebo na domácom renomovanom podujatí (s dosahom na národné prostredie);
- b) dielo realizované vo verejnom priestore s národným ohlasom.

Ostatný výstup v zahraničí (X)

výstupy na zahraničných podujatiach a v zahraničných inštitúciách (tiež diela vo verejnom priestore v zahraničí), ktoré nepatria do kategórie dosahu „Z“.

Ostatný výstup v domácom prostredí (V)

výstupy na domácich podujatiach a v domácich inštitúciách (tiež diela vo verejnom priestore v domácom prostredí), ktoré nepatria do kategórie dosahu „Y“.

Poznámky:

- a) na základe splnenia kritérií renomovanosti (pozri *4.2 Kritériá pre renomované inštitúcie a podujatia – výtvarné umenie*) je zostavený Zoznam renomovaných inštitúcií a Zoznam renomovaných podujatí pre druh výstupu „podujatie“;
- b) pre druh výstupu „dielo“ je potrebné hodnotiť inštitúciu objednávateľa (investora) ad hoc.

4.2 Kritériá pre renomované inštitúcie a podujatia – výtvarné umenie

Renomované podujatie – odborný hodnotiteľský orgán prevádzkovateľa registra (ďalej len „OHO“) zaradí na návrh zapisovateľa výstupu do zoznamu renomovaných podujatí také podujatie, ktoré spĺňa nasledovné kritériá (pozri tiež bod 6.2 *Spoločných pravidiel CREUČ 2021 – Metodiky evidencie umeleckej činnosti*).

1. Programová koncepcia podujatia

- a) má za cieľ predstaviť odbornej a i širokej verejnosti výsledky tvorby **v druhu umenia**, do ktorého je zaradený dotýčny vykazovaný výkon;
- b) prezentované diela vykazujú znaky **aktuálnej profesionálnej tvorby**.

2. Účasť autora na podujatí

- a) je na základe **pozvania/výberu renomovaným odborníkom** (kurátorom);
- b) alebo **výberu radou pozostávajúcou z renomovaných odborníkov** (t. j. takých, ktorí sú reflektovaní v **medzinárodnom odbornom prostredí** – majú relevantnú kurátorskú, výstavnú alebo publikačnú činnosť a ohlasy na ňu).

3. Podujatie je dlhodobejšie považované medzinárodnou odbornou komunitou za reprezentačné a mienkotvorné v danej oblasti umenia (predpokladá sa periodicita podujatia – je organizované opätovne aspoň 3 ročníky).

4. **Recenzie a ohlasy** na podujatie v odbornej tlači – periodikách i neperiodických publikáciách dokladajú jeho význam a kvalitu.

Poznámky:

- a) splnené musia byť aspoň tri zo štyroch kritérií;
- b) na základe mimoriadneho ohlasu môže OHO uznať podujatie za renomované *ad hoc* (takéto rozhodnutie musí OHO zdôvodniť v poznámke pri hodnotení výstupu);
- c) renomované podujatie nemusí byť viazané na renomovanú inštitúciu;
- d) v prípade široko koncipovaných veľkých podujatí, (realizovaných súbežne vo viacerých priestoroch) môže OHO uznať ako renomované len niektoré časti podujatia.

Renomovaná inštitúcia – OHO zaradi na návrh zapisovateľa výstupu z VŠ do zoznamu renomovaných inštitúcií takú inštitúciu, ktorá spĺňa nasledovné kritériá (*pozri tiež bod 6.2 Spoločných pravidiel CREUČ 2021 – Metodiky evidencie umeleckej činnosti*):

1. Inštitúcia sa venuje **pravidelnej prezentácii výtvarného umenia** ako svojej hlavnej činnosti, čo dokumentuje vo verejne prístupnom archíve výstav (podujatí) na svojej webovej stránke. Pri tvorbe a prezentácii umeleckých diel postupuje v súlade s autorským zákonom a Etickým kódexom ICOM (Medzinárodná rada múzeí).
2. **Programová koncepcia inštitúcie**, resp. jej jednotlivé aktivity sú pripravované systematicky tímom interných kurátorov (na základe dramaturgického plánu výstav schváleného galerijnou radou zloženou z odborníkov) alebo za účasti popredných, medzinárodne uznávaných kurátorov, ktorých kurátorská, výstavná alebo publikačná činnosť vrátane ohlasov, je reflektovaná v medzinárodnom odbornom prostredí.
3. Prevažuje výstavná činnosť **autorov s medzinárodnou, resp. národnou kvalitou**, pričom inštitúcia nepreferuje výstupy tzv. stredného prúdu, lokálneho významu alebo komerčnej činnosti.
4. **Recenzie a ohlasy** na činnosť inštitúcie v odbornej tlači/v odborných periodikách a neperiodických publikáciách dlhodobejšie dokladajú verejný význam a kvalitu jej aktivít.

5. Výtvarné umenie a dokumentácia (k bodu 7. Spoločných pravidiel CREUČ 2021 – Metodiky evidencie umeleckej činnosti)

5.1 Základná dokumentácia pre evidenciu výstupu „podujatie“

Dokumentácia pre evidenciu výstupu „podujatie“ musí dokladovať:

- a) **konanie výstupu;**
- b) **menovitú** účasť autora na ňom;
- c) **fotografie diel/diela.**

V prípade evidencie výstupu – **výstavy/podujatia** – dokumentáciou je:

- a) materiál (napr. **pozvánka/plagát/poster/skladačka**), ktorý musí obsahovať názov podujatia, dátum konania podujatia, miesto, názov usporiadateľskej inštitúcie, mená vystavujúcich;

- b) ak pozvánka alebo iná vyššie spomenutá dokumentácia neobsahuje tieto údaje, je potrebné doložiť údaje identifikujúce konanie podujatia a účasť autora na ňom formou **tlačovej správy** alebo **screenshotu** z oficiálnej webovej stránky inštitúcie (ktorá dané podujatie organizuje, resp. v ktorej sa koná) alebo **sken katalógu** s relevantnými údajmi (t. j. titulná strana, tiráž, fotografia diela v katalógu, text, v ktorom sa menovite uvádza autor, názov inštitúcie, zoznam vystavujúcich,...) alebo **článok v odbornom časopise** alebo prípadne **v dennej tlači** o realizovanej výstave (so všetkými potrebnými identifikačnými údajmi podujatia a účasti autora).

Táto podmienka je nutná aj pre uznanie výstupu aj v kategórii závažnosti „X“ – ostatné.

- c) **fotografie diel sú podmienkou pre hodnotenie per review – určenie závažnosti alebo menšej závažnosti výstupu, ako aj rozsahu výstupu.** Fotografie diel musia v popiske jasne deklarovať autora diela, nemalo by ísť o anonymné pohľady na výstavu.

Odporúčanou prílohou je Umelecko-pedagogická charakteristika autora, ktorá umožní OHO vidieť jeho výstup v súvislostiach jeho umeleckej tvorby a kariéry a pedagogického pôsobenia. V prípade, že UPOCH nebude poskytnutá, môže nastať situácia, keď OHO nebude môcť zodpovedne posúdiť výstup v kontexte autorovej tvorby a dôjde k jeho preradeniu do nižšej kategórie závažnosti.

Poznámky:

- a) výstup bez dokladovania konania podujatia a účasti autora bude vyradený;
- b) ako doklad o konaní podujatia nestačí informácia na sociálnom statuse autora alebo inej súkromnej osoby.

5.2 Základná dokumentácia pre evidenciu výstupu „dielo“

Dokumentácia v prípade evidencie výstupu „dielo“ – **dielo realizované vo verejnom priestore**, je potrebné dokumentovať:

- a) **autorstvo diela** – formou skenu objednávky alebo zmluvy (s prekrytými osobnými a finančnými údajmi) alebo preberacieho protokolu alebo (ak to nie je možné) čestným prehlásením objednávateľa;
- b) **informácie o diele** – názov, typ diela (plastika, mozaika, objekt, fontána, minca, medaila, poštová známka, svetelný objekt ...), rok vzniku, techniku, materiál, rozmery (rozsah), miesto a obec (krajina) umiestnenia /distribúcie, objednávateľa, príp. ďalšie informácie potrebné pre určenie rozsahu a funkcie diela;
- c) súčasťou dokumentácie je **fotografia diela** (nie návrhu).

Poznámky:

- výstup bez dokladovania autorstva a základných informácií o diele a jeho realizácii vo verejnom priestore bude vyradený;
- ako doklad o realizácii diela vo verejnom priestore nestačí informácia na sociálnom statuse autora alebo inej súkromnej osoby.

5.3 Dokumentácia pre kategóriu závažnosti

Pri výstupe, ktorý autor eviduje ako **závažný v kategórii „Z“** je potrebné v dokumentácii priložiť:

- v prípade evidencie výstupu „**podujatie**“ **fotodokumentáciu vystavených diel** alebo ich inštalácie, meno kurátora alebo spôsob výberu na podujatie (napr. kurátorský výber, súťaž, nominácia inštitúciou) a hodnotiaci ohlas v tlači alebo v médiách;

- v prípade evidencie výstupu „dielo“ – **dielo realizované vo verejnom priestore** hodnotiaci ohlas v tlači alebo v médiách;

5.4 Dokumentácia pre kategórie väčšieho rozsahu

Pre dokladovanie väčšieho rozsahu – v kategórii „Z“ a v kategórii „Y“ sa v evidenčnom formulári v poli „ďalšie údaje“ uvádza:

- a) **rozsah vystavenej kolekcie** (napr. počet vystavených diel, konkrétny priestor galérie v ktorom sa výstava konala, minutáž videí a akčných foriem ...), príp. ďalšie údaje, ktoré zapisovateľ považuje za potrebné k určeniu väčšieho rozsahu;
- b) prikladá sa **fotodokumentácia** vystavenej kolekcie alebo inštalácie (pokiaľ nebola priložená pre kategóriu závažnosti).

Poznámka: V prípade evidencie „diela“ je rozsah zrejмый z vyššie požadovaných údajov.

6. Charakteristika vybraných pojmov (k bodu 14. Spoločných pravidiel CREUČ 2021 – Metodiky evidencie umeleckej činnosti)

Pojmy sú vybrané vzhľadom na potrebu reflektovať aktuálne zmeny v ponímaní nových umeleckých postupov, foriem, prejavov, funkcií a médií výtvarného umenia.

Akčné umenie – rôzne formy **intermediálneho** a **interdisciplinárneho** prejavu (happening, performancia, event) založené na skupinovom alebo individuálnom predvádzaní (akcii) v konkrétnom prostredí a čase, väčšinou v priamom kontakte alebo v spolupráci s divákmi, často aj s ich zapojením. Súvisí s preklenutím hraníc medzi umením a životom (väčšinou reflektuje sociálnu situáciu, politickú realitu alebo testuje psychické limity účastníkov).

Poznámka: V CREUČ sú akceptované ako výstupy akčných foriem umenia realizácia v rámci podujatia alebo vystavená dokumentácia/záznam.

Aktivistické formy umenia – spoločensky angažované prejavy umenia, ktoré reflektujú, kritizujú, glosujú a persifľujú aktuálne sociálne, politické, kultúrne, umelecké, inštitucionálne, spoločenské, ekologické a iné problémy, pričom poukazujú na rôznorodé nedostatky súčasnej spoločnosti v globalizovanom svete. Ide o rôzne formy **umenia vo verejnom priestore** – **public art**, ktoré sa podieľajú na modelovaní sociálnej situácie s dosahom na divákov vo verejnej sfére. Vychádzajú z tvorivých princípov **konceptuálneho** a **neokonceptuálneho** umenia.

Poznámka: V CREUČ je akceptované vystavenie dokumentácie/záznamu aktivistického umenia v rámci podujatia.

Inštalácia – forma umenia pracujúca s priestorom a jednotlivými prvkami, ktoré sú v ňom rozmiestnené; môže využívať princípy rôznych médií (socha, objekt, maľba, video, dizajnerska inštalácia, ako napr. inštalácie výstav, inštalácie vo verejnom priestore, v architektúre, multimediálne inštalácie a pod.). V prípade, že využíva konkrétne miesto determinované jeho kultúrnym, sociálnym, architektonickým kontextom (genius loci), ide o miestne špecifickú inštaláciu (site-specific inštaláciu).

Intermédiá – intermediálne umenie prepája viacero médií, žánrov, druhov umenia (napr.: text a obraz/plastiku, zvuk a obraz/plastiku, video a obraz/plastiku), resp. umenie na rozhraní médií; pojem sa čiastočne prekrýva s pojmami inštalácia a multimédiá.

Konceptuálne umenie – umelecký smer, ktorý zdôrazňuje dominanciu myšlienkového konceptu autora oproti perceptuálnej forme diela (uprednostňuje ju pred estetickým - vnemovým zážitkom). Môže byť prezentované textom, projektom, fotografiou, nákresom, mapou, číselnou štruktúrou, soliterným objektom a pod., pričom minimalizuje prostriedky vnemovej percepcie, oslovuje intelekt a racionálnu interpretáciu.

Neokonceptuálne formy umenia, ktoré kombinujú ideu a vnemovú stránku diela, pracujú s rozmanitými perceptuálnymi formami (inštalácia, video, site-specific art, čiže dielo vytvorené umelcom do konkrétneho priestoru, mestského, alebo krajinného prostredia, pričom môže ísť aj o výtvarné, divadelné, aj tanečné umelecké výstupy, ale patrí sem aj public art), kde sa dôraz kladie na prezentáciu autorského konceptu.

Multimédiá – sú kombináciou textu, zvuku, obrazu, animácie, interaktivity a videa; sú taktiež označované ako elektronické médiá (z hľadiska zálohovania a predstavenia multimediálneho obsahu). Patria sem rôzne druhy umenia (film, video, vzdelávacie a iné prezentácie, počítačové hry). Pojem súvisí s **umením nových médií**, tiež s **net artom**.

Net art (web art, internetové umenie) – sieťové umenie – označenie používané pre projekty otvárajúce aktuálne technologické, estetické, sociálne, kultúrne, právne či politické otázky, ktorých platformou je verejný priestor internetu. Ten je primárnym výrazovým prostriedkom a nosičom internetového umenia, ktoré má formy umeleckých webstránok, e-mailových projektov, umeleckého internetového softvéru, internetových alebo sieťových inštalácií, či sieťových performance. Internetové umenie je mediálnym umením. Medzi jeho podžánre patrí napríklad softvérové umenie, generatívne umenie, net.radio, browser art, spam art, kódová poézia, sieťová hudba, sieťové eventy. Je súčasťou **umenia nových médií**.

Poznámka: Prezentácie/realizácie diel autora na sieťach možno považovať za výstup, len pokiaľ sú zastrešené inštitúciou, alebo podujatím, ktoré sa venuje danej forme umenia (nemožno akceptovať ľubovoľné vytvorenie diela a jeho umiestnenie na sieti bez kurátorskej a **inštitucionálnej prezentácie**).

Participatívne umenie – ide o nový žáner verejného umenia s charakteristickými znakmi sociálneho, etického a performatívneho obratu. Je založené na spolupráci obyčajných ľudí, ktorú iniciuje umelec – autor projektu, komunikátor a režisér. Cieľom participatívneho umenia (umenia spolupráce alebo kolaboratívneho umenia), realizovaného zväčša vo verejnom priestore, nie je len kriticky poukázať na aktuálne spoločensko-politické, ekonomické, kultúrne alebo ekologické problémy, ale najmä prispieť k sémantickým posunom v myslení ľudí a k uskutočneniu pozitívnych zmien pri riešení reálnych problémov. Participatívne umenie poskytuje možnosť spolupráce aj medzi umelcami, ktorí rovnako preferujú sociálne, kultúrno-spoločenské a politické témy s kritickým podtónom a praktiky aktivizmu.

Výstupy participatívneho umenia zahŕňajú rozličné médiá, napr. dokumentárne video, videoperformanciu, fotografickú dokumentáciu, inštaláciu atď.

Poznámka: V CREUČ sa zapisuje ako akčné formy umenia; platia tiež pravidlá pre net art.

Performancia – autorské predvedenie, verejná prezentácia alebo exhibícia s väčšou alebo s menšou mierou improvizácie (forma výtvarného akčného umenia, v ktorej sa spájajú prvky ako sú text, zvuk, pohyb, projekcia). Môže byť prezentovaná „na živo“ alebo sprostredkovaná aj prostredníctvom záznamového média (fotografia, video). **Poznámka:** V CREUČ sa zapisuje ako akčné formy umenia.

Postinternetové umenie – využíva rôzne postupy na báze hybridnosti a hypermediácie existujúcich žánrov, aktivitu orientovanú na platformy, pohyb medzi formálnymi výstupmi digitálnych a fyzických prostredí a taktické surfovanie na internete. Ide o rozmanitú škálu prejavov, ktoré sú založené na transformácii foriem onlinovej kultúry a tvorby do fyzického sveta. Jednou z hlavných črt postinternetového umenia je presun tvorby založenej na webe do galérií a múzeí.

Umenie nových médií (mediálne umenie, tiež digitálne, elektronické umenie) – súčasť **kyberkultúry** a **multimédií**; od 90. rokov boli novými médiami postupne internet, web, mobily, bezdrôtové technológie, GPS, virtuálna realita, rozšírená realita, interaktívne digitálne inštalácie a performancie a ďalšie. Mediálne umenie je priesečníkom techniky (predovšetkým digitálnych technológií), globálnej kultúry a výtvarného umenia. Umelci nových médií pracujú s estetikou progresívnych technológií, ktoré sú v našej kultúre technológiou moci/ovplyvňovania. Svojou tvorbou prekračujú tradičné kontexty, ich diela majú hybridný a interdisciplinárny charakter, spájajú rôzne, predtým oddelené oblasti ľudskej činnosti (výtvarné umenie, hudbu, literatúru, programovanie, dizajn, vedu a výskum, politiku) a zároveň vytvárajú vlastné profesijné a sociálne okruhy (internetoví umelci, elektronickí hudobníci, hnutie za slobodný softvér, spoločensko-politickí aktivisti a pod.) aj inštitúcie (festivaly, medialaby, učebné odbory). Napriek tomu, že všetky uvedené termíny majú nejasné hranice, odrážajú reálne zmeny, ktorými spoločnosť a umenie vďaka technologickému vývoju prechádzajú a ktoré sú len pomalšie reflektované tradičnými disciplínami. Postupne čoraz viac však dochádza aj k vzájomnému prelínaniu a spätnému ovplyvňovaniu týchto tvorivých sfér. Preto možno pri aktuálnych prejavoch niekedy hovoriť aj o **postdigitálnom umení**, ktoré síce odráža aktuálny technologický a umelecký vývoj, pričom samotné médium už nemusí mať elektronickú podobu.